

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

Raport
de audit asupra rapoartelor financiare consolidate ale
Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării
încheiate la 31 decembrie 2023

Direcția generală de audit I: Bugetul de stat și APC

Temeiul efectuării și scopul auditului

Temei:

- Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi nr.260 din 07.12.2017;
- Programul activității de audit a Curții de Conturi pe anii 2023 - 2024.

Scop:

- asigurare;
- opinie;
- raport de audit.

Informații generale

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării elaborează și promovează politici în următoarele domenii:

- politici economice;
- analiză și prognozare macroeconomică;
- reglementarea mediului de afaceri;
- dezvoltarea antreprenoriatului și întreprinderilor mici și mijlocii;
- comerț interior;
- politici de atragere a investițiilor și dezvoltare industrială;
- politici de administrare a proprietății publice;
- digitalizarea serviciilor publice;
- tehnologia informației și economia digitală;
- politici în domeniul comunicațiilor electronice și poștale;
- securitatea cibernetică;
- infrastructura calității și supravegherea pieței;
- politici privind protecția consumatorilor;
- cooperare economică internațională și politici comerciale.

Structura patrimonial-financiară

Patrimoniul – 21.853,6 mii lei

Venituri – 489.602,6 mii lei

Împrumuturi externe – 204.466,4 mii lei

Cheltuieli – 692.388,5 mii lei

Sursele de finanțare - buget de stat.

Evidența contabilă – principiul de angajamente.

Pragul de semnificație – 1% din cheltuieli = 6.923,8 mii lei.

Rapoarte:

- Bilanțul contabil,
- Raportul privind veniturile și cheltuielile,
- Raportul privind fluxul mijloacelor bănești,
- Raportul privind executarea bugetului,
- Raportul narativ privind executarea bugetului, inclusiv un sumar al politicilor contabile semnificative.

Opinie

Rapoartele financiare consolidate ale Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, încheiate la 31.12.2023, în opinia noastră, cu excepția efectelor aferente aspectelor descrise în secțiunea Baza pentru opinia cu rezerve (din Raportul de audit), rapoartele financiare, sub toate aspectele semnificative, oferă o imagine corectă și fidelă, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil.

Observații de audit care au influențat opinia

Plenitudinea acțiunilor și altor forme de participare în capital în interiorul țării:

• **Observația:**

- MDED nu a înregistrat în evidența sa contabilă valoarea imobilelor gestionate economic de către instituțiile publice la autogestiune - în sumă totală de cca 111.914,5 mii lei,
- MDED nu a contabilizat valoarea capitalului social al două întreprinderi de stat în procedura de lichidare - în sumă totală de 316,4 mii lei,
- MDED nu a reevaluat, conform cerințelor regulamentare, valoarea de bilanț a unei clădiri, la transmiterea acesteia în folosință și gestiune economică în afara sistemului bugetar - valoare estimată de audit pentru determinarea semnificației observației, este în sumă de cca 25.982,9 mii lei.

• **Cauza:**

- Politicile contabile care nu abordează în totalitate cerințele de reglementare aplicabile

• **Impact:**

- Valoarea acțiunilor și altor forme de participare în capital, raportată în bilanțul consolidat al MDED la finele anului 2023, a fost subevaluată cu cca 138.213,8 mii lei.

Observații de audit care au influențat opinia

Plenitudinea subvențiilor acordate întreprinderilor de stat:

- **Observația:**

- Clasificarea eronată a alocațiilor bugetare acordate Î.S. Radiocomunicații, pentru asigurarea furnizării multiplexului de televiziune/radiodifuziune digitală terestră cu acoperire națională mai mult de 98% din populația Republicii Moldova.

- **Cauza:**

- Preluarea în cadrul procesului de reorganizare a Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a alocațiilor deja planificate ca granturi curente,
- Lipsa în Politicile contabile ale MDDED a unor criterii suplimentare de apreciere și recunoaștere în evidența contabilă a subvențiilor și granturilor.

- **Impact:**

- Subevaluarea subvențiilor acordate întreprinderilor de stat cu 26.357,6 mii lei, precum și concomitent, supraevaluarea granturilor acordate beneficiarilor în interiorul țării cu aceeași sumă.

Evidențierea unor aspecte

Raportarea resurselor financiare și a garanțiilor financiare emise din Fondul de garantare a creditelor pentru IMM:

- **Observația:**

- Neincluderea în Rapoartele financiare consolidate a informațiilor aferente: i) circulației mijloacelor Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, ii) obligațiunilor contingente aferente garanțiilor emise pentru creditele acordate pentru întreprinderile mici și mijlocii, precum și iii) obligațiunilor reale formate urmare a activării garanțiilor acordate și soldului acestora

- **Cauza:**

- Lipsa unor cerințe specifice de raportare,

- **Impact:**

- **Angajamentele financiare generate de cele 1055 garanții emise de FGC, în sumă de 1.114.000,0 mii lei și / sau cele 1044 garanții în valoare de cca 820.870,0 mii lei (conform datelor băncilor partenere), precum și soldul mijloacelor financiare bugetare ale fondului, în sumă totală de 401.873,7 mii lei, nu sunt incluse în bilanțul consolidat al MDED și, ulterior, în Raportul privind executarea bugetului de stat întocmit de Ministerul Finanțelor.**

- **Notă: Opinia nu este modificată din cauza acestor aspecte.**

Observații de audit care nu au influențat opinia

Regularitatea întocmirii Raportului narativ consolidat:

- **Observația:**

- Raportul narativ consolidat întocmit la data de 31.12.2023 nu reflectă informații privind:
 - măsurile întreprinse pentru optimizarea cheltuielilor din ramură și îmbunătățirea calității serviciilor publice,
 - analiza salariului mediu pe categorii de personal (funcții) în comparație cu perioada respectivă de raportare a anului precedent,
 - rezultatele tuturor controalelor efectuate la autoritățile/instituțiile bugetare din aria ministerului, precum și măsurile întreprinse pentru implementarea recomandărilor primite,
 - operațiunile supuse consolidării, precum și
 - performanțele pe programe/subprograme și pe contingente.

- **Cauza:**

- Lipsa unor activități preventive de verificare a conformității întocmirii raportului narativ.

- **Impact :**

- Lipsirea utilizatorilor rapoartelor financiare de informație explicativă și accesibilă în procesul de analiză și luare a deciziilor de rigoare.

Observații de audit care nu au influențat opinia

Plenitudinea și exactitatea creanțelor compromise decontate:

- **Observația:**

- Neînregistrarea în evidența contabilă a informațiilor aferente a două creanțe compromise decontate de către Unitatea de implementare a grantului acordat de Guvernul Japoniei, succesor de drepturi și obligații MDED, în sumă de 38.680,0 mii dolari SUA (echivalentul a 672,7 mii lei) și în sumă de 114,2 mii euro (echivalentul a 2.211,5 mii lei).

- **Cauza:**

- Neimplementarea integrală a recomandării anterioare a Curții de Conturi, precum și aplicarea necorespunzătoare a prevederilor cadrului normativ în vigoare.

- **Impact:**

- Denaturarea informațiilor aferente creanțelor compromise, raportate în bilanțul consolidat al MDED, la conturile extrabilanțiere, cu suma totală de 2.884,2 mii lei.

Observații de audit care nu au influențat opinia

Clasificarea mijloacelor fixe:

- **Observația:**

- Înregistrarea eronată de către MDED și ISSPNPC, a cca 75 unități de mijloace fixe la conturile stocurilor de materiale circulante.

- **Cauza:**

- Clasificarea necorespunzătoare a activelor nefinanciare.

- **Impact:**

- Subevaluarea agregată a conturilor mijloacelor fixe cu 81,4 mii lei, dintre care:
 - Subevaluarea conturilor bilanțiere ale MDED aferente mijloacelor fixe și supraevaluarea concomitentă a conturilor stocurilor de materiale circulante cu cca 74,5 mii lei.
 - Subevaluarea conturilor bilanțiere ale ISSPNPC aferente mijloacelor fixe și supraevaluarea concomitentă a conturilor stocurilor de materiale circulante cu cca 6,9 mii lei.

Observații de audit care nu au influențat opinia

Exactitatea uzurii mijloacelor fixe:

- **Observația:**
 - Uzura pentru 21 mijloace fixe a fost calculată incorect de către ISSPNPC.
- **Cauza:**
 - Erori produse în determinarea numărului de luni pentru care trebuia să fie efectuat calculul
- **Impact:**
 - Pentru cinci mijloace fixe, în valoare de 148,8 mii lei, a fost majorată neregular uzura acestora cu suma totală de 31,3 mii lei.
 - Pentru alte 16 mijloace fixe, în valoare de 114,2 mii MDL, a fost micșorată neregular uzura acestora cu suma totală de 17,3 mii lei.

Observații de audit care nu au influențat opinia

Plenitudinea stocurilor de materiale circulante:

- **Observația:**

- Ne casarea de către MDED a cca 63 unități de stocuri de materiale perisabile sub formă de produse alimentare și alte materiale (biscuiți, bomboane, lapte, frișcă, cafea, ceai, zahăr și apă), transmise spre consum înainte de anul 2023 și consumate conform explicației MDED în anul 2023.

- **Cauza:**

- Neîntocmirea la timpul corespunzător a actelor de decontare.

- **Impact:**

- Supraevaluarea agregată a stocurilor de materiale circulante cu 43,4 mii lei.

Observații de audit aferente bunei guvernanțe

Elaborarea și aprobarea Politicii de contabilitate - tip:

- **Observația:**

- Neelaborarea Politicii de contabilitate-tip pentru autoritățile / instituțiile din subordine, care să conțină prevederi suplimentare ce țin de specificul activității acestora, precum și coordonarea acestora cu Ministerul Finanțelor.

- **Cauza:**

- Neimplementarea recomandării anterioare ale Curții de Conturi, și
- Lipsa acțiunilor de rigoare.

- **Impact:**

- Generarea și materializarea unor riscuri de ținere neconformă a evidenței contabile și raportare financiară denaturată.

Observații de audit aferente bunei guvernante

Actualizarea Politicii contabile ale aparatului central al MDED :

- **Observația:**

- neactualizarea corespunzătoare a Politicii contabile ale aparatului central al MDED, pentru a reflecta noile cerințe și condiții de evidență contabilă și raportare financiară în contextul restructurării ministerului.

- **Cauza:**

- Managementului financiar contabil lacunar.

- **Impact:**

- Lacune în organizarea și funcționarea proceselor de evidență contabilă, care s-au soldat la rândul său cu denaturarea semnificativă a unor informații din Rapoartele financiare individuale și consolidate.

Observații de audit aferente bunei guvernanțe

Regularitatea întocmirii raportului de monitorizare a achizițiilor:

- **Observația:**
 - **ISSPNPC nu a asigurat elaborarea și publicarea regulamentară a Raportului semestrial și Raportului anual de monitorizare a contractelor de achiziții, pentru anul 2023.**
- **Cauza:**
 - Nerealizarea corespunzătoare a unor funcții / atribuții ale grupului de lucru pentru achiziții.
- **Impact:**
 - Neasigurarea transparenței și diminuarea încrederii în corectitudinea procurărilor publice de bunuri, lucrări și servicii.

Observații de audit aferente bunei guvernanțe

Reorganizarea Institutului Național de Metrologie:

- **Observația:**

- Procesul reorganizare a Instituției Publice Institutul Național de Metrologie prin fuziunea (absorbția) Întreprinderii de Stat Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare (persoană juridică absorbită), este în întârziere semnificativă și riscă să eșueze în totalitate.

- **Cauza:**

- Neîntreprinderea tuturor acțiunilor necesare pentru desfășurarea procesului de reorganizare în conformitate cu prevederile hotărârii Guvernului nr.943 din 28.12.2022,
- Netransmiterea, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii menționate supra, a patrimoniului aflat în gestiunea persoanei juridice absorbite, și
- Neelaborarea și neprezentarea Guvernului, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii de reorganizare menționate supra, spre aprobare propuneri de modificare a actelor normative necesare.

- **Impact:**

- Obiectivul stabilit la aprobarea deciziei de reformare a entităților menționate, până la moment nu a fost atins.

Observații de audit aferente bunei guvernanțe

Regularitatea instituirii subdiviziunii de audit intern:

- **Observația:**

- Deși, conform prevederilor legale, subdiviziunea de audit intern din cadrul MDED urma a fi instituită în număr de cel puțin trei unități de personal, se atestă că, aceasta este constituită doar dintr-un auditor, care a fost angajat în noiembrie 2022

- **Cauza.**

- Din cauza neajustării statelor de personal la cadrul normativ aplicabil.

- **Impact:**

- Limitarea activităților de audit precum și asigurărilor de gestionare prudentă a riscurilor asociate activităților MDED și entităților din sfera sa de competență.

Implementarea recomandărilor anterioare

- **Observația:**

- Prin Hotărârea Curții de Conturi nr.24 din 30.05.2023 , MDED i-au fost înaintate 2 recomandări, una dintre care a stat la baza opiniei cu rezerve. Din cele două recomandări înaintate una a fost implementată parțial, iar alta nu a fost implementată.

- **Cauza.**

- Acțiuni insuficiente ale managementului.

- **Impact:**

- Neînregistrarea în evidența contabilă a MDED, și neraportarea în rapoartele financiare consolidate, încheiate la 31.12.2023, a informațiilor cu privire la patrimoniul de stat transmis în gestiune instituțiilor publice la autogestiune, în care ministerul deține calitatea de fondator.
- Ne reflectarea și neraportarea în rapoartele financiare consolidate, la conturile extrabilanțiere, a tuturor informațiilor aferente creanțelor compromise decontate.
- Nerambursarea la conturile trezoreriale ale IP ODA a mijloacelor financiare în sumă de cca de 4.140,6 mii lei, utilizate contrar destinației în anii precedenți. .

Acțiuni realizate de management în cursul realizării misiunii de audit

- a corectat erorile admise în Raportul narativ consolidat privind executarea bugetelor autorităților / instituțiilor bugetare.
- a întocmit Raportul narativ privind executarea bugetului aparatului central al ministerului.
- a asigurat returnarea avansului în sumă de 6,4 mii lei, acordat în surplus și nerestituit în anul 2023.
- a elaborat conform prevederilor normative, Raportul de monitorizare a contractelor de achiziții publice, pentru anul 2023, și
- a întocmit și publicat corespunzător informațiile despre vizitele oficiale și deplasările de serviciu în străinătate, inclusiv costul și sursa de finanțare a acestora, pentru anul 2023.

Recomandări

7 recomandări orientate spre abordarea cauzelor și tratarea riscurilor viitoare de neconformitate și denaturare semnificativă a rapoartelor financiare.

Acceptate, fiabile

Precizări / modificări ale observațiilor de audit

- La observația de audit 2.1.a. - se necesită ajustarea informațiilor aferente garanțiilor financiare emise din Fondul de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii.